
Herukan, vadelman ja *Vaccinium* – suvun laatutuhoojien omavalvonta (tavanomainen, ei varmennettu taimiaineisto)

Laatutuhoojat

- Myytävissä kasveissa ei saa olla laatutuhoojien oireita.
- Hedelmä- ja marjakasvien laatutuhoojille vaatimuksia kuten kynnyksarvoja myös tuotannon aikana.
- Tästä ohjeesta löydät kasvilajeittain tärkeimmät laatutuhoojat. Kaikkien laatutuhoojien luettelo sisältyy MMM:n hedelmä- ja marjakasvien taimiaineistoasetukseen 399/2020 ja komission asetuksen 2019/2072 liitteeseen IV.
- Tästä ohjeesta löydät myös laatutuhoojia koskevat vaatimukset, joita on noudatettava tuotannon aikana.
- Vaatimusten noudattaminen on taimituottajan vastuulla.
- Jos vaatimuksia ei ole noudatettu, viranomainen antaa määräyksen.
- Tämä on epävirallinen dokumentti, tarvittaessa asia on tarkistettava MMM:n asetuksesta 399/220.

Laatutuhoojien valvonnan periaatteita

- Omavalvonta = Toimija tarkastaa laatutuhoojat taimiaineistosta kasveja vastaanottaessa, viljelyn aikana ja ennen kasvipassin myöntämistä.
- Tarkastus on silmävarainen, näytteitä otetaan tarvittaessa.
- Myytävissä kasveissa ei saa olla laatutuhoojien oireita. Jos laatutuhoojia on tuotantopaikalla, oireelliset kasvit lajitellaan pois ennen myyntiin laittamista.
- Tietyille laatutuhoojille, jotka ovat entisiä karanteenituhoojia, vaatimukset ovat tiukemmat. Niille on asetettu kynnsarvoja, jotka eivät saa ylittyä tuotannon aikana.
- Jos toimija havaitsee tuotantopaikalla oireita, joita ei tunnista ja jotka voisivat olla laatutuhoojan aiheuttamia, hän lähettää omalla kustannuksellaan näytteen valitsemaansa laboratorioon (varmennetussa tuotannossa viralliseen laboratorioon).
- Jos tarkastaja havaitsee laatutuhoojan oireita, hän selvittää onko toimijalla tiedossa mikä oireet on aiheuttanut, onko näytettä otettu ja onko toimenpiteet tehty vaatimusten täyttämiseksi. Nämä asiat pitää löytyä omavalvonnan kirjanpidosta.

Laatutuhoojien valvonnan periaatteita

- Kynnysarvo = Tuhoojan suurin sallittu määrä tuotantoerässä.
  - Jos esimerkiksi mansikan kulmiolaikkua on mansikantaimien tuotantoerässä (CAC) yli 2 %, erä ei kelpaa myyntiin, vaikka oireelliset lajiteltaisiin pois. Erä siis hylätään, eikä se kelpaa myytäväksi taimiaineistoksi.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Herukan laatutuhoojat

Herukoiden tärkeimmät laatuuhoojat

Tieteellinen nimi	Suomenkielinen nimi
<i>Dasineura tetensi</i>	Herukanversosääski
<i>Podosphaera mors-uvae</i>	Herukanhärmä
<i>Cecidophyopsis ribis</i>	Mustaherukanäkämäpunkki
<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>	
<i>Quadraspidiotus perniciosus</i>	Hirmukilpikirva
<i>Tetranychus urticae</i>	Vihannespunkki
Blackcurrant reversion virus	Mustaherukan suonenkatovirus
	Useita muita viruksia

Laatutuhoojavaatimukset herukoiden CAC-taimille

- Omavalvonta: Silmävarainen tarkastus kerran kasvukauden aikana.
- Näyte laboratorioon, jos epäillään laatutuhoojaa.
- Oireelliset kasvit lajitellaan pois myyntieristä. Oireettomat kasvit saa myydä.

Herukoiden laatutuhoojia

- Kuvia ja lisätietoa Luken Kasper-palvelusta:
  - [Herukanversosääski](#)
  - [Mustaherukanäkämäpunkki](#)
  - [Vihannespunkki](#)

Hirmukilpikkä

Kuva: Dalia del Nista

Vadelman laatutuhoojat

Tieteellinen nimi	Suomenkielinen nimi
<i>Agrobacterium</i> spp	Aitosyöpä
<i>Rhodococcus fascians</i> –bakteeri	
<i>Peronospora rubi</i>	
<i>Phytophthora</i> spp.	Esimerkiksi vadelmanjuurilaho
<i>Resseliella theobaldi</i>	Vatunvarsisääski
<i>Candidatus Phytoplasma rubi</i>	
	Monet virukset

Laatutuhoojavaatimukset vadelman CAC-taimille

- Omavalvonta: Silmävarainen tarkastus kerran kasvukauden aikana.
- Näyte laboratorioon, jos epäillään laatutuhoojaa.
- Arabiksen mosaiikkivirus, vadelman rengaslaikkuvirus, mansikan piilevä rengaslaikkuvirus, tomaatin mustalaikkuvirus: Saastuneen erän hävitys.
- Muut tuhoojat: Oireelliset kasvit lajitellaan pois myyntieristä. Oireettomat kasvit saa myydä.

Vadelman laatutuhoojia

Virusoireita vadelmalla

Kuva: C. Olsson Swedish Board of Agriculture / EPPO Global Database

Vadelman juurilaho

Phytophthora rubi (PHYTFU) - <https://gd.eppo.int>

Phytophthora rubi (PHYTFU) - <https://gd.eppo.int>

Kuva: A. Bolay, Station Fédérale de Recherches Agronomiques de Changins (CH)

Vaccinium-suvun laatuuhoojat

Tieteellinen nimi	Suomenkielinen nimi
<i>Agrobacterium tumefaciens</i>	Aitosyöpä
<i>Diaporthe vaccinii</i>	Kuivetustauti
<i>Exobasidium vaccinii</i>	
<i>Godronia cassandrae</i>	Mustikkasyöpä
	Monet virukset ja fytoplasmat

Laatutuhoojavaatimukset *Vaccinium*-suvun CAC-taimille

- Omavalvonta: Silmävarainen tarkastus kerran kasvukauden aikana.
- Näyte laboratorioon, jos epäillään laatutuhoojaa.
- Oireelliset kasvit lajitellaan pois myyntieristä. Oireettomat kasvit saa myydä.